

4. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 9 груд. 2010 р. : За станом на 10 жовт. 2013 р. // Урядовий кур'єр від 14 груд. 2010 р. – № 234.

5. Лозинська Т. М. Національний продовольчий ринок в умовах глобалізації: Монографія / Т. М. Лозинська. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2007. – 272 с.

УДК 346.2 (043.2)

Мінько Т. В., помічник адвоката,
Агапова Н. О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СТВОРЕННЯ ТОВАРИСТВ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Товариство з обмеженою відповідальністю – це таке господарське товариство, статутний фонд якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів, і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями усім своїм майном; учасники, які повністю сплатили свої внески, несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, у межах вартості своїх внесків [3, с.126].

Основні риси: різновид господарського товариства – об'єднання капіталів; спеціальне регулювання: ГК України (ч. 3 ст. 80), ЦК України (статті 140–150), Закон "Про господарські товариства" (статті 50–64); наявність статусу юридичної особи; установчий документ – статут; вимоги до майнової бази: а) складу – статутний фонд (капітал) і резервний фонд (щонайменше 25% від статутного фонду) – ст. 87 ГК України, ст. 14 Закону "Про господарські товариства"; б) поділ статутного фонду на частки, розмір яких визначається установчими документами і може бути будь-яким (рівним або різним); в) мінімальний розмір статутного фонду – сума, еквівалентна 100 мінімальним заробітним платам за ставкою на момент створення товариства (ст. 52 Закону "Про господарські товариства"); на момент державної реєстрації товариства статутний фонд (СФ) має бути сформований щонайменше на 50%; частина СФ, що залишається несплаченою, підлягає сплаті протягом першого року діяльності ТОВ (ч. 3 ст. 144 ЦК України); г) законодавча вимога підтримувати чисті активи ТОВ на рівні не менше ніж розмір статутного фонду/капіталу (ч. 4 ст. 144 ЦК); відповідальність товариства за власними зобов'язаннями усім своїм майном; відсутність в учасників товариства субсидіарної майнової відповідальності за борги товариства, якщо вони повністю сплатили свої частки; наявність в учасників, які не повністю сплатили свої вклади, додаткової відповідальності за борги товариства у межах вартості несплаченої частини вкладу, у випадках, передбачених статутом то-

вариства; обов'язковість для учасників майнової участі в товаристві: сплатити основний і додаткові (якщо останні передбачені статутом ТОВ або рішенням зборів учасників) внески.

Незначні вимоги щодо персональної участі в діяльності товариства його учасників, завдяки закріпленим у законі принципам: 1) діяльності зборів товариства (а саме: визначення кількості голосів, що належать кожному учаснику – пропорційно розміру частки учасника у статутному фонді; визначення кворуму зборів учасників: за умови, якщо на них присутні учасники чи їхні представники, які володіють у сукупності понад 60% голосів; прийняття рішень зборами учасників зазвичай простою більшістю голосів присутніх на зборах учасників, а з окремих питань – визначення основних напрямів діяльності товариства і затвердження його планів і звітів про їх виконання; внесення змін до статуту товариства; при вирішенні питання про виключення учасника з товариства, якщо за рішення проголосували учасники, що володіють у сукупності понад 50% загальної кількості голосів; застосування принципу одностайності передбачається лише у випадках: а) прийняття рішень зборами учасників шляхом опитування, при цьому рішення приймається за відсутності заперечень хоча б одного учасника товариства; б) прийняття рішень з питань, не включених до порядку денного: для цього необхідна згода всіх учасників, присутніх на зборах); 2) можливості формування виконавчого органу з найманих працівників, які не є учасниками товариства (що звільняє учасників ТОВ від обов'язку участі в управлінні його поточними справами) [2].

Можливість створення ТОВ однією особою, яка, в свою чергу, не може бути товариством однієї особи; відповідно – заборона участі вдвох і більше товариствах однієї особи (ч. 2 ст. 141 ЦК).

Відповідальність ТОВ та його учасників: а) товариство відповідає за власними зобов'язаннями усім своїм майном; б) відсутність у учасників товариства субсидіарної майнової відповідальності за борги товариства, якщо вони повністю сплатили свої частки, – вони лише несуть ризик збитків межах сплачених вкладів; в) наявність субсидіарної відповідальності в учасників ТОВ – за умови несплати вкладів (відповідальність – в межах несплаченої частини вкладу); якщо несплата вкладів має місце у двох і більше учасників – вони відповідають солідарно (ч. 2ст. 140 ЦК).

Отже, додаткові підстави припинення ТОВ: перевищення передбаченої законом максимальної кількості учасників.

Припинення участі в товаристві відбувається внаслідок: а) смерті учасника-фізичної особи або реорганізації чи ліквідації учасника-юридичної особи; б) відступлення частки іншому учаснику (учасникам) або третій особі; в) виключення учасника з ТОВ; г) добровільного виходу учасника з ТОВ з викупом його частки самим товариством; д) виділення частки учасника,

якщо для покриття його боргів не вистачає його власного майна; е) ліквідації товариства.

Література

1. Науково-практичний коментар до Господарського кодексу України / За ред. В. К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 583 с.
2. Господарський кодекс України: Коментар / За ред. Саніахметової Н. О., Харитонова О. Є. – Х.: Одиссей, 2004. – 848 с.
3. Щербина В. С. Господарське право: Підручник. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 592 с.

УДК 346.2:347.721(043.2)

Мозгова О. М., помічник адвоката,
м. Бровари, Україна

ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Становлення ринкових відносин в Україні супроводжується пошуком альтернативних організаційно-правових форм суб'єктів господарювання та нових способів управління господарськими процесами, одним з яких є створення групи підприємств на чолі з холдинговою компанією.

Правовий статус холдингових компаній визначається ст. 126 ГК України та Законом від 15.03.2006 р. «Про холдингові компанії», а також відповідними положеннями про господарські товариства – об'єднання капіталів, що містяться в Цивільному кодексі, Господарському кодексі, законах «Про господарські товариства», «Про цінні папери та фондовий ринок».

Холдингова компанія являє собою публічне акціонерне товариство, яке володіє, користується, а також розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств (крім пакетів акцій, що перебувають у державній власності) [1].

Практично всі сучасні корпорації і групи у розвинутих країнах мають холдингову форму організації. При цьому на чолі багато-чисельних підприємств, заводів, фірм, банків, що мають юридичну самостійність, стоїть головна фірма-холдинг, яка концентрує в своїх руках їх контрольні пакети, що надає всій структурі характер цілісності і керованості. Виділяють такі види холдингів [5, с. 148]:

- чистий холдинг (фінансовий), який створюється, насамперед, з метою фінансового контролю та управління;
- змішаний холдинг здійснює також певну підприємницьку діяльність (промисловість, торгівля, транспорт, кредитно-фінансова діяльність).